

Zuzana Pitterová:

KONEC KURÁŽE

Inscenace Matka Kuráž a její děti v režii Jana Kačera v dobovém společenském kontextu.

Bakalářská práce Zuzany Pitterové sice navazuje na její úspěšně obhájenou práci ročníkovou, ale výrazným způsobem tuto práci prohlubuje i rozšiřuje (což jsme autoři ostatně, pokud si dobře vzpomínám, při obhajobě ročníkové práce doporučovali). To prohlubování a rozšiřování se děje nejen „horizontálně“ či chcete-li „synchronně“ - tj. o další, nové společenské kontexty doby šedesátých let i počínající normalizace – ale i „vertikálně“ („diachronně“), o předchozí Kačerovu tvorbu (inscenace Matky Kuráže v DPB Ostrava, premiéra ve slavnostní den VŘSR 7. listopadu 1961), jakož i o tvorbu a osudy ústředních postav osudové inscenace v ND (Kačer, Medřická) po kontroverzní premiéře v roce 1971. A v obou případech – což považuji za významný klad práce – autorka koriguje zavedené, v řadě knih a rozhovorů mediálně šířené mýty, jež nekriticky přebírají jako bernou minci tvrzení hlavních aktérů, aniž by je podrobovaly bližšímu kritickému zkoumání. V přítomné bakalářské práci se jedná jednak o tvrzení, šířené samotným režisérem, že ostravská inscenace byla svou protiválečnou notou dramaturgickou reakcí na tzv. kubánskou raketovou krizi, kdy se svět ocitl jen krůček od nukleární války (to opravdu ocitl, ale ve skutečnosti, jak dovozuje Pitterová, měla Kačerova inscenace premiéru rok před touto krizí, a reagovala-li na nějaké kubánské události, pak to mohla být jediné neúspěšná americká invaze v tzv. Zátocě sviní v dubnu **1961** (s hrůzou jako školitel dodatečně zjišťuji, že ve svázané verzi zůstalo chybné datum duben 1962). A druhým nekriticky médii přebíraným mýtem – ostatně u herců a režisérů běžným, zvláště u těch tak či onak opravdu nepohodlných režimu – je tvrzení, že za inscenaci *Matky Kuráže* byl režisér hned poté bezprostředně potrestán nezaměstnaností, tedy okamžitým zákazem činnosti v ND i v Činoherním klubu: autorka i toto na přesvědčivých faktech *sine ira et studio* – uvádí na pravou míru. Už v ročníkové práci – a tato bakalářská to rozšiřuje o další a výmluvné příklady – jsem jako historik a teatrolog oceňoval zevrubnou dokumentaci rozsáhlých cenzurních škrtů, řádících v Brechtově textu s iracionální důkladností, hraničící až s paranoiou. Právě samotné tyto škrtky a jejich pečlivá dokumentace – více než někdy až příliš přímočaré interpretace, jež z nich a kolem nich Pitterová vyvozuje (nad nimi jsme ostatně strávili při konzultacích moře času) vypovídají o paranoidní době husákovské normalizace víc než desítky historických studií. Samozřejmě, že by šlo záběr práce ještě dále prohlubovat o další kontexty (připomenu dodatečně jeden: tatáž role, osudová

pro Danu Medřickou, se stala jeřtě vıce osudovou, protože *poslednı* oficiálnı rolı jinı velkė českė herečky a vzápětı disidentky Vlasty Chramostovė ve vzdálenė „provincii“ v Chebu). Ale i přıtomnā verze po mım soudu splňuje vřechny parametry, kladenė na bakalářskou práci, a proto ji přeběžnė hodnotım jako vıbornou.

Prof.PhDr.Vladımır Just CSc.